

เป็นแนวทางหรือเทคนิคในการนำภาพประกอบมาใช้ในสื่อสิ่งพิมพ์ได้อย่างเหมาะสมตาม
วัตถุประสงค์ของการใช้ภาพประกอบ สิ่งที่ควรพิจารณาในการนำภาพประกอบมาใช้ ประการแรก
นั่นก็คือ คุณลักษณะของภาพประกอบ

2.2.1 คุณลักษณะของภาพประกอบ

ภาพคือภาษาสากล เพราะว่าไม่ว่าคนจะอ่านหนังสือออกหรือไม่ออกก็
สามารถที่จะดูภาพให้เข้าใจได้เหมือน ๆ กัน จึงมีคำกล่าวที่ว่า “ภาพภาพหนึ่งมีค่าเท่ากับถ้อยคำ

หนึ่งพันคำ” ภาพที่ใช้ประกอบสิ่งพิมพ์มีความสำคัญ ภาพอยู่คู่กับตัวอักษรก็จะยิ่งช่วยให้ผู้อ่าน
เข้าใจเนื้อหาที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอให้ตรงตามจุดประสงค์ที่ผู้เขียนต้องการสื่อ และช่วยให้เกิด
การเรียนรู้มากยิ่งขึ้น คุณลักษณะที่ดีของภาพประกอบคือ “...ภาพที่สามารถนำมาพิสูจน์อ้างอิงได้
ง่าย เป็นประโยชน์อย่างมากต่อการเพิ่มพูนความรู้และเป็นบันทึกประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นวิธีการอย่าง
หนึ่งที่คนสมัยก่อนถ่ายทอดความรู้สึกรู้นึกคิด ตลอดจนความรู้ต่าง ๆ แก่คนรุ่นหลัง” (สมควร
เพียรพิทักษ์, 2544: 78, จุมพล รอดคำดี, 2533: 250)

ประชิด ทิณบุตร (2539: 44) กล่าวถึงภาพประกอบของวารสารว่า เป็นส่วน
ที่มีความสำคัญ เพราะภาพประกอบจะเป็นส่วนที่ทำให้วารสารที่ผู้อ่านพบเห็นมีความสะดวก
ภาพประกอบคือภาพที่พิมพ์ประกอบในสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เพื่อช่วยให้ผู้อ่านอ่านเรื่องราวจาก
ตัวหนังสือเข้าใจเรื่องราวได้ดีขึ้น ทำให้วารสารสวยงามน่าสนใจขึ้น

ภาพมีความสำคัญ ภาพทุกภาพมิใช่เพื่อตกแต่งหน้ากระดาษให้สวยงามแต่
อย่างเดียว แต่ควรจะช่วยในการแปลความหมายของเนื้อหาสาระที่ลงพิมพ์ให้ผู้อ่านเข้าใจได้รวดเร็ว
ภาพในวารสารจะต้องทำหน้าที่เช่นเดียวกับภาพในหนังสือพิมพ์ คือ ภาพทุกภาพต้องมีคำอธิบาย
ประกอบอยู่ด้วยเสมอ ต้องเป็นคำอธิบายที่ละเอียด สมบูรณ์ และต้องอยู่ในที่เดียวกับที่ลงภาพ
นั้น ๆ ภาพที่เลือกต้องเป็นภาพที่ทำให้ทั้งความสวยงาม และถูกต้องทางด้านคุณภาพ ไม่ว่าจะเป็น
ภาพถ่าย ภาพเขียน ภาพวาด หรือรูปอื่นใด ทั้งภาพขาวดำและภาพสี แต่ภาพสีดูเป็นธรรมชาติจริงจัง
กว่า และช่วยให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจง่ายกว่า และรวดเร็วกว่าภาพธรรมดา (จุมพล รอดคำดี, 2533:
250)

ภาพควรมีหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างดังต่อไปนี้

1. ดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน ภาพที่จะช่วยดึงดูดความสนใจจากผู้อ่านเป็น
สิ่งแรกได้แก่ ภาพหน้าปก ซึ่งจะสร้างความสนใจให้ผู้อ่านเปิดอ่านเรื่องภายในเล่ม
2. ประกอบเรื่อง ช่วยอธิบายเนื้อหาให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้อย่างมี
ประสิทธิภาพที่สุด

3. อธิบายเรื่อง ภาพจะแสดงเหตุการณ์หรือเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้มาก โดยใช้คำอธิบายภาพน้อยที่สุด

4. เป็นสื่อความหมาย ภาพสามารถให้ความหมายแก่ผู้พบเห็นด้วยรูปลักษณะของสิ่งที่ปรากฏในภาพนั่นเอง มีความหมายอยู่ในตัวของภาพแต่อาจใช้คำอธิบายประกอบเพิ่มเติมเข้าไปด้วย เพื่อช่วยให้ผู้อ่านแปลความหมายของภาพนั้นได้อย่างถูกต้องแน่นอนยิ่งขึ้น

5. ใช้ตกแต่งหน้า วารสารที่มีแต่ตัวอักษรพิมพ์เพียงอย่างเดียวจะมองดูไม่น่าสนใจ แต่เมื่อวางภาพไปข้างแล้วจะช่วยให้หน้านั้นดูน่าสนใจขึ้น เพราะภาพจะผ่อนคลายความหนาแน่นของตัวหนังสือ ช่วยทำให้ผู้อ่านเกิดความสนใจและกระตือรือร้นที่จะอ่านต่อไป

ในกรณีของภาพข่าวจะมีหน้าที่บางอย่างแตกต่างกันออกไป ภาพข่าวที่มีคุณค่าทางวารสารศาสตร์หรือการสื่อสาร และมีคุณภาพทางเทคนิคที่ดี ย่อมมีความสำคัญและช่วยก่อให้เกิดผลดีต่อการเสนอข่าว ภาพข่าวที่มีคุณค่าสามารถทำหน้าที่ได้หลายประการ ดังนี้

1. ให้ข่าวสารในตัวภาพ โดยสามารถเล่าเรื่องราวจากตัวภาพได้
2. ใช้เป็นข่าวเด่นประจำฉบับ กรณีที่เนื้อหาในภาพบ่งบอกความเป็นภาพข่าวที่ทรงคุณค่าทางข่าว สามารถสื่อสารประเด็นข่าวที่มีความสำคัญและความน่าสนใจได้ว่าใครคือบุคคลสำคัญในข่าว บุคคลนั้นหรือบุคคลเหล่านั้นทำอะไร ที่ไหน เมื่อใด ทำไม และอย่างไร
3. ใช้ประกอบหรือเสริมข่าวในส่วนที่เป็นข้อความ ทำให้ผู้ดูเข้าใจเนื้อหาข่าวมากขึ้น
4. ช่วยดึงดูด กระตุ้นความสนใจ และเกิดผลกระทบทางอารมณ์จากผู้อ่านหรือดู
5. ช่วยให้อ่านหรือผู้ดูใช้เวลาในการอ่านหรือดูข่าวได้นานขึ้น เนื่องจากการดูภาพทำให้มีความสนใจเพิ่มขึ้น
6. ช่วยให้อ่านหรือผู้ดูจดจำข่าวและเหตุการณ์ได้ในระยะยาว
7. เป็นองค์ประกอบสำคัญในการออกแบบจัดหน้าสิ่งพิมพ์ ทำให้สิ่งพิมพ์น่าสนใจ น่าอ่าน และไม่น่าเบื่อ ซึ่งจะส่งผลต่อการกระตุ้นให้เยาวชนหรือผู้ไม่รักการอ่านหันมาอ่านสิ่งพิมพ์เพิ่มมากขึ้น
8. ช่วยให้การใช้พื้นที่บนหน้าสิ่งพิมพ์เป็นไปโดยสร้างสรรค์และเกิดประโยชน์สูงสุด
9. ช่วยให้เกิดความสมดุลในการมองเห็น

2.2.2 ประเภทของภาพประกอบ

ในส่วนของการใช้ภาพนั้น จำเป็นต้องคำนึงถึงประเภทของภาพจำแนกได้ 4 ประเภท ดังนี้ (สมควร เพียรพิทักษ์, 2544: 78 - 83)

1. ภาพถ่าย คือภาพถ่ายมีคุณสมบัติในแง่ความเป็นจริง ความละเอียดลออ การสร้างสรรค์และการสร้างความรู้สึกล้อตามภาพถ่ายที่นำมาใช้ประกอบทางการพิมพ์มีหลายประเภท เช่น ภาพถ่ายขาวดำ ภาพถ่ายสี ภาพสไลด์สีหรือภาพโปร่งใส และภาพสไลด์ขาวดำ
2. ภาพวาดลายเส้น
3. ภาพวาดน้ำหนักสีต่อเนื่องและภาพระบายสี
4. ภาพพิมพ์ คือภาพที่ผ่านการพิมพ์มาแล้ว อาจเป็นภาพจากหนังสือหรือเอกสารต่าง ๆ

สิ่งสำคัญอย่างหนึ่ง นอกจากการใช้ภาพประกอบแล้ว ข่าวสารบางอย่างไม่เหมาะที่จะนำภาพประเภทภาพถ่ายหรือภาพเขียนมาแสดงประกอบคำอธิบายได้ชัดเจน เช่น ข้อมูลที่เป็นตัวเลข ข้อมูลทางสถิติ ดังนั้น จึงมักจะนิยมเขียนเป็นกราฟ แผนภูมิ ตามระเบียบวิธีการทางคณิตศาสตร์ เป็นภาพประกอบในลักษณะของลายเส้นทางเรขาคณิตขึ้นแทน ซึ่งเป็นภาพประกอบที่ใช้เพื่อประกอบข้อมูลทางสถิติ (to Illustrate statistical information) เช่น แผนภูมิวงกลม แผนภูมิตาราง เป็นต้น (ประชิด ทิณบุตร, 2530: 46)

ในส่วนของการใช้ภาพนั้น จำเป็นต้องคำนึงถึงประเภทของภาพดังนี้ (จินทนา ทองประยูร, 2547: 194 - 195, 199 - 200)

ภาพถ่ายเป็นภาพข่าวที่มีความหมาย ดูใกล้เคียงความเป็นจริง สามารถสร้างความเชื่อถือและความคุ้นเคยให้แก่ผู้ดู อีกทั้งมีความสำคัญมากกว่าภาพประเภทอื่นที่นำเสนอทางสื่อมวลชน แต่ก็มีภาพประเภทอื่นที่นิยมใช้นำเสนอเพื่อประกอบข่าวในกรณีที่ไม่สามารถถ่ายภาพได้ และเพื่อก่อให้เกิดผลกระทบทางอารมณ์และความรู้สึกรุนแรงยิ่งขึ้น ภาพประกอบดังกล่าวได้แก่ ภาพกราฟิก

กราฟิก หมายถึงองค์ประกอบบนหน้าสิ่งพิมพ์หรือสื่อมวลชนประเภทอื่น โดยมีความแตกต่างจากภาพถ่ายทั่วไป กราฟิกมักได้จากการวาด ใช้เพื่อการตกแต่ง เพิ่มความเข้าใจในเนื้อหา ช่วยให้เห็นภาพของเรื่องราวเหตุการณ์ได้ชัดเจนขึ้น นอกจากนี้ ยังช่วยเพิ่มความสวยงาม ความน่าสนใจ ฯลฯ ให้กับเนื้อหา ตัวอย่างการใช้กราฟิก เช่น การ์ตูน ภาพวาด กราฟ แผนภูมิ แผนที่ สัญลักษณ์ เครื่องหมาย สี ลายเส้น ลวดลาย การเน้นตัวอักษรแรกของข้อความ รูปเรขาคณิต เส้นแถบ จุด กรอบ ฯลฯ ในการใช้กราฟิกควรเลือกใช้โดยหลีกเลี่ยงความหลากหลายมากเกินไป กราฟิกประเภทภาพวาด กราฟ แผนภูมิ และแผนที่จะช่วยให้ผู้ดูเข้าใจและเห็นภาพของข้อมูลที่

ซับซ้อนได้กระจ่างและรวดเร็วขึ้น ชาวที่ใช้กราฟิกประเภทนี้มักเป็นชาวเศรษฐกิจ การวิเคราะห์ราคาขึ้นลงของหุ้น รายได้ของประชาชนในชาติ อัตราการว่างงาน การเปรียบเทียบราคาสินค้า ฯลฯ

การใช้ภาพวาดเป็นภาพประกอบแทนภาพถ่ายใช้ได้ในกรณีที่ไม่สามารถใช้ภาพถ่ายได้ เช่น การวาดภาพการให้การขึ้นศาลในบางประเทศที่ไม่มีกฎหมายห้ามเผยแพร่ภาพวาดดังกล่าว การวาดภาพผู้ต้องสงสัยในการก่ออาชญากรรมหรือวินาศกรรม ฯลฯ

แผนที่เป็นกราฟิกอีกประเภทหนึ่งที่ใช้มากในการเสนอข่าว โดยเป็นการเสนอข่าวในสถานที่ที่ไม่สะดวกหรือไม่ปลอดภัยต่อการเดินทางไปทำข่าว หรือสถานที่ที่ไม่เป็นที่รู้จักแพร่หลาย จึงต้องเสนอภาพสถานที่ของประเทศหรือเมืองที่อยู่ใกล้เคียงและเป็นที่รู้จักแพร่หลาย เพื่อให้ผู้ดูรู้จักสถานที่หรือเห็นภาพสถานที่นั้นมากยิ่งขึ้นโดยเปรียบเทียบกับระยะทางจากประเทศหรือเมืองที่ตนรู้จัก ส่วนการใช้ภาพสีเป็นที่นิยมมานานแล้วตั้งแต่หลายทศวรรษที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน ภาพสีเป็นภาพถ่ายประเภทหนึ่งที่นิยมใช้หลังจากความนิยมใช้ภาพขาวดำ ภาพสีบ่งบอกความเป็นจริง ดูคล้ายธรรมชาติมากกว่าภาพขาวดำ จึงดึงดูดความสนใจได้มากกว่า และก่อให้เกิดผลกระทบทางอารมณ์มากกว่า การใช้สีผิดจากธรรมชาติและใช้สีผิดย่อมก่อให้เกิดผลเสียมากกว่าการไม่ใช้สีเลย

การใช้ภาพสีก็มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ดึงดูดความสนใจ การใช้สีที่แตกต่างเป็นตัวแปรสำคัญในการดึงดูดความสนใจ เช่น การใช้สีแดงตัดกับพื้นสีเหลือง หรือใช้สีตรงข้าม เช่น สีเขียวตัดกับสีแดง เป็นต้น
2. ก่อให้เกิดผลกระทบทางจิตวิทยาต่อผู้อ่านหรือผู้ดู เช่น สีแดงแสดงถึงความตื่นตัว ความร้อนแรง สีเขียวแสดงถึงความเป็นธรรมชาติของป่า ต้นไม้ ความมีชีวิต สีน้ำเงินแสดงถึงความสงบ ความเคร่งขรึม สีขาวแสดงความบริสุทธิ์ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การรับรู้และแปลความหมายของสีอาจแตกต่างกันไปในแต่ละวัฒนธรรม
3. สร้างความสัมพันธ์กับวัตถุที่เนื้อหาหนังสือตามความเป็นจริงที่มนุษย์รับรู้ เช่น ภาพทุ่งหญ้าควรเป็นสีเขียว ภาพกล้วยควรเป็นสีเหลือง ภาพเนื้อแดงไม่ควรเป็นสีแดง ภาพมหาสมุทรควรเป็นสีน้ำเงิน เป็นต้น ในโลกของความเป็นจริง ถ้าสีไม่เป็นไปตามนั้น แสดงว่ามีความผิดปกติเกิดขึ้นกับสิ่งเหล่านั้น
4. ช่วยให้อ่านหรือผู้ดูจดจำเนื้อหาได้นาน การโฆษณาที่หวังผลให้อ่านหรือผู้ดูจดจำภาพได้ในระยะยาวมักใช้สีเพื่อสร้างผลกระทบดังกล่าว
5. ช่วยสร้างบรรยากาศและความรู้สึกที่ดีแก่ผู้อ่านหรือผู้ดู โดยใช้สีที่สมดุลกลมกลืน ได้สัดส่วน เป็นเอกภาพ เป็นต้น

การใช้ภาพกราฟิกและภาพสีในสิ่งพิมพ์เป็นที่นิยมราวสองทศวรรษที่ผ่านมา ซึ่งเปลี่ยนแปลงรูปแบบการนำเสนอตามการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าและตามการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมการใช้ชีวิตของมนุษย์ในโลกยุคใหม่ที่ต้องทำงานและใช้ชีวิตประจำวันอย่างเร่งรีบ การเสนอข่าวพร้อมภาพกราฟิกช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น โดยไม่ต้องใช้เวลามากเพื่ออ่านข้อความหรือข้อความ

งานวิจัยนี้ผู้วิจัยเห็นว่า ภาพข่าวนั้นเป็นภาพประกอบอีกประเภทหนึ่งที่นิยมใช้ในวารสารองค์กร ดังนั้น ผู้วิจัยขอนำแนวคิดเกี่ยวกับภาพข่าวมากล่าวถึงในการศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของผู้อ่านต่อการเพิ่มคุณค่าของวารสารองค์กรจากการใช้ภาพประกอบ ดังนี้

จินทนา ทองประยูร (2547: 144, 146 - 148) ได้กล่าวถึงความหมายของภาพข่าวไว้ 4 ลักษณะ ดังนี้

1. ภาพที่มีความหมายทางวารสารศาสตร์หรือการสื่อสาร กล่าวคือ เนื้อหาในภาพสามารถสื่อสารจากผู้ส่งสารหรือผู้ผลิตภาพไปยังผู้รับสารหรือผู้ดูภาพได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ผู้ส่งสารต้องการ
2. ภาพที่มีคุณค่าของความเป็นข่าว กล่าวคือ สามารถใช้รายงานเรื่องราวเหตุการณ์ และสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจากเนื้อหาในภาพได้
3. ภาพที่บ่งบอกประเด็นสำคัญในภาพได้ว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อใด ทำไม และอย่างไร
4. ศิลปะการรายงานข่าวหรือเสริมเรื่องราวเนื้อหาข่าวด้วยภาพ ในรูปแบบของภาพถ่าย เทป หรือฟิล์ม (กรณีนี้บางครั้งเรียกว่า Pictorial journalism)

ภาพข่าวมีความสำคัญ ภาพข่าวเป็นสิ่งดึงดูดความสนใจจากผู้อ่านและผู้ดู มีรายงานวิจัยที่พบว่าผู้อ่านจดจำภาพข่าวได้มากกว่าและนานกว่าพาดหัวข่าว ภาพข่าวช่วยให้การรายงานข่าวสมบูรณ์ เนื่องจากช่วยให้ผู้อ่านเพิ่มการรับรู้ความหมายของเนื้อหาข้อความ ภาพข่าวช่วยขยายความกระจ่างชัดเจนนของเนื้อหา ช่วยเพิ่มข้อมูลข่าวสารในสื่อมวลชนนอกเหนือจากเนื้อหาข้อความ ภาพข่าวช่วยสะท้อนให้ผู้อ่าน ผู้ดูเห็นและเข้าใจเหตุการณ์ที่สาธารณชนให้ความสนใจตามสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นจากการมองดูภาพ ภาพข่าวช่วยสร้างความน่าเชื่อถือและให้ผู้ดูได้รับสัมผัสทางอารมณ์ความรู้สึกมากกว่าการอ่านหรือการฟังเนื้อหาข้อความเพียงอย่างเดียว

ภาพต่าง ๆ สามารถเขียนบรรยายได้ด้วยตัวอักษรข้อความก็จริง แต่จะสื่ออารมณ์และความรู้สึกได้ดีกว่าถ้านำเสนอภาพด้วย ภาพจึงช่วยสื่อสารกับคนทุกระดับ ทุกชนชั้น ทุกเพศ และวัยให้เข้าใจเรื่องราวเหตุการณ์ได้ดีขึ้น ถ้าเสนอข่าวโดยปราศจากภาพจะดูน่าเบื่อและไม่เร้า

ความสนใจเท่ากับการนำเสนอข่าวพร้อมภาพ ภาพข่าวจึงเป็นสิ่งจำเป็นต่อการรายงานข่าวและเรื่องราวต่าง ๆ

ภาพข่าวที่มีคุณค่าทางวารสารศาสตร์และการสื่อสารเรื่องราวช่วยส่งเสริมให้เนื้อข่าวนั้นเป็นข่าวเด่น

ภาพข่าวช่วยหยุดเหตุการณ์ที่เคลื่อนไหวไวได้ในตัวภาพ ทำให้สามารถวิเคราะห์เหตุการณ์จากภาพได้มากขึ้น

ภาพข่าวช่วยให้ผู้อ่านและผู้รู้จักบุคคลในข่าว ถ้าไม่มีการเสนอภาพข่าว ผู้อ่านอาจไม่รู้จักหน้าตาของบุคคลที่กำลังเป็นข่าว แม้บุคคลนั้นจะมีชื่อเสียง หรือเป็นบุคคลสำคัญของประเทศหรือของโลก ซึ่งน่าจะเป็นที่รู้จักแพร่หลาย หรือบุคคลสาธารณะอื่น ๆ ก็ควรเสนอภาพทุกครั้งที่มีการเสนอข่าวเกี่ยวกับบุคคลเหล่านั้นพร้อมชื่อนามสกุลและตำแหน่งของบุคคลนั้น ๆ ในคำบรรยายภาพ

ภาพข่าวทำให้เกิดความเป็นโลกาภิวัตน์หรือการสื่อสารไร้พรมแดน ภาพข่าวทำให้สามารถรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ และเกิดอารมณ์ความรู้สึกร่วมกัน ทั้งเรื่องแห่งความปิติยินดี ความทุกข์โศกเวทนา ความก้าวหน้าทางวิทยาการ ความขัดแย้งทางเชื้อชาติและศาสนาอันเป็นชนวนให้เกิดสงครามทำลายล้างต่อกัน การก่อวินาศกรรม ความล้มเหลวทางเศรษฐกิจ ฯลฯ เหตุการณ์ต่าง ๆ เหล่านี้สามารถก่อให้เกิดความชื่นชมยินดีหรือทุกข์ร้อนเห็นอกเห็นใจร่วมกันจากภาพข่าว

2.2.3 วัตถุประสงค์ของการใช้ภาพประกอบ

การใช้ภาพนั้นอาจเป็นการใช้เพื่อประกอบเนื้อเรื่อง ใช้ภาพเพื่ออธิบายเรื่องเป็นส่วนสำคัญการจัดภาพและเรื่องผสมกันเกี่ยวเนื่องติดต่อกันไป การใช้ภาพล้วน ๆ และการใช้เนื้อเรื่องและภาพ ซึ่งเป็นการใช้ผสมกันระหว่างเป็นภาพประกอบเนื้อเรื่องกับภาพและเรื่องผสมกันหรืออาจเป็นภาพประกอบเนื้อเรื่องกับเป็นเรื่องที่ใช้ภาพล้วน ๆ (ประชิด ทิณบุตร, 2539: 44)

การนำเอาภาพมาใช้ในการงานกราฟิก การออกแบบที่ดีควรนำภาพมาใช้ให้เหมาะสมกับโอกาสและหน้าที่ โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

- 1) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างบุคลิกของงาน ทำให้ผู้ดูหรือผู้อ่านได้รับรู้ และยอมรับในรูปแบบ ลักษณะเด่นเฉพาะและส่วนประกอบต่าง ๆ ในงานนั้น ๆ
- 2) เพื่อสร้างความสวยงามทางศิลปะของงาน ความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบ และการนำเสนอภาพมุ่งที่จะใช้ภาพเพื่อการเสนอเนื้อหา และเน้นการสร้างคุณค่าทางด้านความสวยงามและเป็นการพัฒนาความคิด ความรู้สึก ตลอดจนการก่อให้เกิดความงอกงามทางจิตใจ

3) เพื่อดึงดูดความสนใจแก่ผู้พบเห็นและกลุ่มเป้าหมายโดยตรง ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบภาพ การจัดวางเนื้อหาภายในภาพ ตลอดจนสีสรรที่ปรากฏ จะเป็นส่วนกระตุ้นให้เกิดความสนใจในสื่อ นั้น ๆ

4) เพื่อให้การนำเสนอข้อมูลเกิดความง่ายในการจดจำ รูปภาพและแนวทางการออกแบบนั้น จะทำให้เกิดความชัดเจนของเนื้อหาสาระมากยิ่งขึ้น โดยใช้ประกอบการอธิบายความรู้ ใช้ประกอบข้อมูลทางสถิติ อธิบายความคิดรวบยอด และอ้างอิงสิ่งที่ปรากฏจริง ภาพจะทำให้ผู้อ่านเข้าใจง่ายขึ้น บุคลิกของการออกแบบจะช่วยเน้นความทรงจำได้ดียิ่งขึ้น

5) เพื่อปิดบังความด้อยในคุณภาพของงาน อาจจะเป็นเหตุผลของความจำกัดในด้านงบประมาณ หรือความจำกัดของวัสดุที่มีอยู่ จะเป็นเหตุผลให้งานนั้นด้อยความสนใจลงไปบ้าง รูปภาพและการออกแบบที่ดีจะช่วยดึงดูดความสนใจและลดความสนใจในจุดบกพร่องไปได้

6) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อความหมาย การออกแบบและการใช้ภาพที่เหมาะสมจะช่วยให้การสื่อความหมายได้ตรงตามวัตถุประสงค์และเข้าใจง่าย ใช้เวลาน้อย และเพิ่มความชัดเจนของสาระได้มากยิ่งขึ้น (พงษ์ศักดิ์ ไชยทิพย์, 2548: 46, ประชิด ทิณบุตร, 2539: 44)

สรุปได้ว่า วัตถุประสงค์ในการใช้ภาพประกอบมีหลายประการ และภาพประกอบยังช่วยให้ผู้อ่านได้รับความรู้และความเข้าใจดียิ่งขึ้น นอกจากการที่ได้อ่านตัวหนังสือเพียงอย่างเดียว

2.2.4 เทคนิคการเลือกภาพประกอบและการใช้

เทคนิคการเลือกและการใช้ภาพประกอบในวารสารองค์กรจำเป็นต้องใช้การบรรณาธิกรภาพ

ประชัน วัลลิโก (2545: 149 - 161) ได้กล่าวถึงเทคนิคในการบรรณาธิกรภาพว่า ซึ่งงานวิจัยเรื่องนี้ขอนำเทคนิคบางประการในการบรรณาธิกรภาพว่ามากล่าวถึงในรายละเอียดดังนี้

1. การเลือกภาพ
2. การตัดส่วนของภาพ
3. การย่อและการขยายภาพ
4. การเขียนคำอธิบายภาพ

ขั้นตอนแรกในการบรรณาธิกรภาพข่าวนั้นก็คือ การเลือกภาพ ซึ่งมีหลักในการพิจารณาหลายประการ ดังนี้

1. การเลือกภาพ

ภาพถ่ายมีความสำคัญในการบอกข่าว หรือในการสื่อความหมายไม่แพ้ภาษาเขียน ทั้งนี้ หมายความว่า ภาพที่นำไปใช้ในการตีพิมพ์นั้น ได้รับการคัดเลือกอย่างดี มิเช่นนั้นแล้ว เราจะได้ภาพที่ไม่ดีขาดคุณภาพ กล่าวคือ ไม่สามารถทำหน้าที่ภาพที่ดีได้

ภาพมีความหมายและความสำคัญ ดังนี้

- 1) ภาพเป็นสื่อที่ทำให้ผู้อ่านเข้าไปใกล้ชิด และสามารถมองเห็นได้ด้วยสายตา
- 2) ภาพเป็นสื่อซึ่งสามารถให้ความจริงได้ดีกว่าตัวหนังสือ
- 3) ภาพให้ความหมายได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ถ้าหากเราได้รวมเอาชื่อกับภาพเข้าด้วยกัน
- 4) ภาพเป็นสื่อที่จะเพิ่มความน่าสนใจให้กับข่าว หรือสารคดี
- 5) ภาพทำให้การจัดหน้ามีชีวิตชีวาขึ้น

การเลือกภาพประกอบควรพยายามหาภาพที่มีความหมายและมีความชัดเจนควบคู่กันไป โดยมีข้อควรพิจารณา ดังนี้

- 1) ภาพจะต้องให้ความหมายหรือบอกกล่าวอย่างใดอย่างหนึ่ง บางภาพเป็นเพียงบันทึกเหตุการณ์ธรรมดา แต่บางภาพอาจจะถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกและทัศนคติของบุคคลในภาพได้
- 2) คุณภาพของภาพจะต้องดี ภาพจะต้องมีความคมชัด ม้องค์ประกอบภาพที่ดีและมีเนื้อหาที่สื่อความหมายได้ดี
- 3) เลือกภาพซึ่งดีที่สุดมาตีพิมพ์ ภาพบางประเภทได้รับความสนใจเป็นพิเศษ เช่น ภาพการต่อสู้ทุกชนิด ภาพความหวาดกลัว ภาพความเมตตาสงสาร ภาพเด็ก ภาพสัตว์ ภาพทางเพศ ภาพแสดงความสวยงาม ศิลปกรรม ดนตรี และการละคร ภาพแสดงความกุ่มเคย และภาพแสดงตลก ขำขันต่าง ๆ เป็นต้น

2. การตัดส่วนของภาพ (Cropping) หมายถึงการประกอบภาพ (Compose)

ภาพที่ถ่ายหรืออัดขยายมาแล้วเสียใหม่ ในขั้นอัดขยายรูปและในขั้นปรับปรุงภาพถ่ายต้นฉบับด้วยวิธีตัดเอาส่วนที่ไม่ต้องการออกไป เหลือไว้แต่ส่วนที่ต้องการใช้ในสื่อประเภทสิ่งพิมพ์ต่อไป เพื่อประหยัดเวลาของผู้อ่าน และหลีกเลี่ยงความสับสนอันอาจเกิดขึ้นจากส่วนที่ไม่เป็นประโยชน์ส่วนที่จะคงไว้ก็คือ ส่วนที่ดึงดูดความสนใจ และส่วนที่สื่อความหมายได้ดีที่สุดเท่านั้น

3. การย่อและการขยายภาพ การใช้ภาพประกอบข่าวทุกครั้ง มีทั้งการย่อและขยาย การขยายภาพให้มีขนาดใหญ่กว่าเนกาตีฟนั้น ตามหลักการแล้วมิใช่เพราะต้องการให้บรรจุลงได้ในเนื้อที่ว่างที่มีอยู่ แต่ขยายใหญ่ขึ้นมาเพื่อว่าภาพนั้นมีคุณค่าทางข่าว หรือมีความสำคัญ และต้องไม่ย่อภาพสำคัญให้เล็กลงไป เพราะวินิจฉัยคุณค่าของภาพผิด เมื่อทำการย่อขยายภาพ ถ้าย่อให้เล็กกว่าที่ควรจะเป็น ภาพที่ใช้อาจเป็นภาพที่มีขนาดใหญ่เกินไปก็ได้ แต่ส่วนใหญ่ภาพที่ถูกกำหนดว่าเป็นภาพค้อยคุณภาพส่วนใหญ่แล้วจะเป็นเพราะขยายเล็กเกินไป การย่อ-ขยายภาพเพื่อนำไปใช้ภาพเดี่ยว ๆ ง่ายกว่าการย่อ-ขยายภาพชุด กล่าวคือ ภาพชุดนั้นมีการเปรียบเทียบ ถ้าหากภาพมี 2 ภาพหรือมากกว่านั้น จะขยายภาพให้มีขนาดเท่า ๆ กันในเหตุการณ์เดียวกัน ภาพอาจจะไม่น่าสนใจเพราะขาดความเด่นหรือความสมบูรณ์ในการสื่อความหมาย

4. การเขียนคำอธิบายภาพ

4.1 ความหมาย ความสำคัญ และลักษณะของคำบรรยายภาพ

คำบรรยายภาพ หมายถึงข้อความสั้น ๆ ที่เขียนขึ้นเพื่อเสริมให้ผู้อ่านเข้าใจภาพได้ดียิ่งขึ้น คำอธิบายภาพเป็นส่วนหนึ่งของ “ข่าวสาร” มีชื่อเรียกไปตามตำแหน่งที่วางคำอธิบายภาพไว้และความสั้นยาว ตลอดจนวัตถุประสงค์ของการเขียนคำอธิบายภาพ

วิชฌ์ สุวรรณเพิ่ม (2542: 186) ได้ให้ความหมายของคำอธิบายภาพไว้ว่า คำว่า “Cutlines” แปลว่า “ได้ภาพ” ก็หมายถึง คำอธิบายได้ภาพนั่นเอง คำอธิบายภาพนี้ในทางปฏิบัติแล้วไม่จำเป็นว่าจะอยู่ได้ภาพเสมอไป อาจอยู่ข้าง หรือด้านบน ซ้าย-ขวา ก็ได้ทั้งสิ้น คำอธิบายภาพนี้บางตำราเรียกว่า “Caption” หรือ “Underlines” ก็มี (Caption มักจะใช้ในความหมายถึงคำอธิบายภาพในนิตยสาร ในภาพยนตร์ หรือโทรทัศน์มากกว่า)

จันทนา ทองประยูร (2547: 171 - 173) กล่าวถึงคำบรรยายภาพไว้ว่า ภาพที่ใช้ในสื่อสิ่งพิมพ์ส่วนใหญ่ต้องมีคำบรรยายภาพเพื่อความเข้าใจที่กระจ่างชัดมากขึ้น คำบรรยายภาพที่มีความหมายช่วยเพิ่มคุณค่า ความหมาย และความสำคัญให้แก่ภาพข่าวได้ การเขียนคำบรรยายภาพเป็นขั้นตอนหลังจากการเลือกภาพข่าว วัตถุประสงค์ของการเขียนคำบรรยายภาพคือ อธิบายเนื้อหาเรื่องราวในภาพ รวมถึงการตั้งชื่อภาพ และบรรยายข้อความเพื่อเล่าเหตุการณ์ในภาพ ในกรณีที่เสนอภาพข่าวพร้อมเนื้อข่าว ข้อความในคำบรรยายภาพควรสอดคล้องและสัมพันธ์กับข้อความข่าว

การเขียนคำบรรยายภาพเป็นเรื่องของศาสตร์และศิลป์ การเขียนโดยใส่ข้อมูลมากเกินไปในคำบรรยายภาพข่าวจะทำให้ผู้อ่านรู้เรื่องราวทั้งหมดในข่าวโดยไม่อ่านเนื้อข่าว หรือถ้าเขียนโดยใส่ข้อมูลน้อยเกินไปจะทำให้ผู้อ่านไม่เข้าใจสาระสำคัญในภาพข่าวเท่าที่ควร ในกรณีที่ภาพข่าวนั้นใช้เสริมเนื้อข่าว การเขียนคำบรรยายภาพควรเป็นลักษณะที่ทำให้ผู้อ่านดูแล้ว

เข้าใจเนื้อหาภาพมากขึ้น ขณะเดียวกันก็อยากอ่านเนื้อหาข่าวเพิ่มขึ้น แต่ถ้าภาพข่าวนั้นเป็นภาพข่าวโดด ๆ โดยไม่มีเนื้อข่าว การเขียนคำบรรยายภาพต้องเขียนในลักษณะให้ข้อมูลสำคัญอย่างกระชับ ชัด โดยเขียนให้สั้นที่สุด

การเขียนคำบรรยายภาพควรระบุประเด็นสำคัญของข่าวคล้ายการเขียนวรรณคดีหรือความนำ คือให้ข้อมูลเกี่ยวกับใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อใด ทำไปอย่างไร (5W + 1H) อย่างน้อยที่สุดควรระบุใคร ที่ไหน และเมื่อใด ส่วนประเด็นทำอะไรและอย่างไร ผู้ดูส่วนใหญ่สามารถรับรู้จากเนื้อหาในภาพแล้ว การเขียนคำบรรยายภาพควรเริ่มต้นจากข้อมูลสำคัญ น่าสนใจ และตรงประเด็น แต่ละประโยคไม่ควรใส่ข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องมากกว่าสองประเด็น

สมควร เพียรพิทักษ์ (2544: 83) ได้กล่าวถึงคำบรรยายภาพว่า การวางคำบรรยายภาพ โดยปกติจะวางไว้ใต้ภาพ ซึ่งถือว่าเป็นตำแหน่งที่เหมาะสมที่สุด ภาพที่น่าลงพิมพ์ในหนังสือทุกภาพควรมีคำอธิบายกำกับไว้ นอกจากการวางคำอธิบายไว้ใต้ภาพแล้ว ยังอาจวางไว้ในที่อื่น ๆ ได้อีก เช่น วางไว้ด้านบนของภาพ ซ้าย หรือขวา หรือในบางครั้งจะวางภาพไว้เป็นกลุ่มเดียวกันแล้วแยกคำอธิบายภาพมาอยู่ต่างหากโดยใช้หมายเลขกำกับภาพไว้ก็มี และด้วยเทคนิคการพิมพ์ที่ก้าวหน้าอาจจะพบว่า ภาพบางภาพก็มีคำอธิบายซ่อนทับอยู่ในภาพด้วย

4.2 ประเภทของคำอธิบายภาพนั้น มี 4 ประเภท คือ (วิษณุ สุวรรณเพิ่ม, 2542: 186 - 187)

4.2.1 ประเภทอธิบายใต้ภาพ (Cutlines) เป็นประเภทที่นิยมใช้มากที่สุด

4.2.2 ประเภทคำบรรยายภาพคอมพรีเฮนซีฟส์ (Comprehensives) คือ มีคำบรรยายภาพจนจบเรื่องหรือเหตุการณ์ในภาพนั้น ปัจจุบันมักจะใช้คำว่า “ภาพเป็นข่าว” ไว้ตอนท้าย คือมีคำบรรยายหลายบรรทัดในภาพนั้น และไม่มีตัวข่าว (Body) หรือเนื้อข่าว

4.2.3 ประเภทอธิบายบุคคล (Identification) มักจะเขียนข้อความสั้น ๆ เช่น ชื่อ ตำแหน่ง อาชีพ เป็นการให้รายละเอียดเกี่ยวกับบุคคล (I.D.)

4.2.4 ประเภทอธิบายขยายความ (Expository) คือ ขยายความจากบุคคล เหตุการณ์ หรือสิ่งของในภาพนั้น ให้ผู้อ่านทราบรายละเอียดมากขึ้น ประเภทอธิบายขยายความนี้มีแยกออกไปอีกหลายแบบ ตัวอย่างเช่น ขยายความจากคำบรรยาย ที่เป็น “ชื่อภาพ” อีกทีหนึ่งก็มี ซึ่งการจัดคำบรรยายภาพ (Display lines) นั้น มีหลายแบบ ทั้งนี้ จะขึ้นอยู่กับศิลปะการวางหน้าด้วยการจัดคำบรรยายภาพมีดังนี้

- 1) Overlines คือคำอธิบายภาพที่วางอยู่หัวสุดของคำบรรยายภาพและรูปภาพ และจะมีอักษรตัวโต ๆ ใช้เป็นหัวเรื่องของคำบรรยายภาพอีกทีหนึ่ง ซึ่งแยกคนละบรรทัดกับคำอธิบายภาพ
- 2) Catchlines ได้แก่ คำบรรยายภาพที่ใช้อักษรขนาดใหญ่กว่าคำบรรยายภาพ ใช้เป็นหัวเรื่องของคำบรรยายภาพ มักจะวางอยู่ระหว่างภาพกับคำบรรยายภาพ หรือแทรกอยู่ในคำบรรยายภาพก็ได้
- 3) Sidelines เป็นคำบรรยายภาพที่อยู่ด้านข้างของภาพ จะเป็นข้างซ้ายหรือขวาของภาพก็ได้
- 4) Credit lines เป็นคำบอกแหล่งที่มาของภาพ มักเขียนไว้ท้ายคำบรรยายภาพเป็นการให้เครดิตแก่เจ้าของภาพ บางครั้งเรียกว่า “Bylines”

4.3 การเขียนคำอธิบายภาพ (Writing the cutline) (Baskette & Sissors, 1977. p.222 อ้างใน วิษณุ สุวรรณเพิ่ม, 2542: 195 - 198) สิ่งที่เราควรคำนึงถึงเมื่อจะเขียนคำอธิบายได้แก่ ไม่ควรบอกสิ่งที่ปรากฏชัดเจนในภาพแล้ว อย่าให้ความเห็น เขียนคำบรรยายที่ชี้เฉพาะเจาะจงลงไปดีกว่าเขียนอธิบายทั่ว ๆ ไป ไม่ควรเขียนวลีที่ไม่จำเป็น การอธิบายลำดับบุคคลควรอธิบายด้วยคำว่า “จากซ้าย” ดีกว่า “จากซ้ายไปขวา” การอธิบายบุคคลในภาพจะทำให้ผู้อ่านทราบมากขึ้น อย่าหลอกล่อผู้อ่าน เขียนคำอธิบายด้วยประโยคปัจจุบันกาล ต้องแน่ใจว่าคำบรรยายถูกต้องแน่นอน ควรระวังการบรรยายเกี่ยวกับบุคคล และหลีกเลี่ยงข้อความที่จะทำให้เกิดการหมิ่นประมาท เขียนให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่าย สั้น รัดกุม และสื่อความหมายมากที่สุด อย่าให้บรรทัดสุดท้ายสั้นมาก เขียนคำบรรยายภาพให้เด่นชัดเมื่ออยู่ใต้ภาพ เขียนคำอธิบายที่อธิบายเหตุการณ์ซึ่งเกิดในภาพ การเขียนคำอธิบายภาพหากเป็นข่าวที่เสียหายเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนก็ไม่ควรเสนอชื่อจริงลงในคำอธิบายภาพ ภาพที่ได้มาเป็นพิเศษ ต้องระบุชื่อหรือให้เกียรติแก่ผู้ถ่าย หรือระบุแหล่งที่มาของภาพไว้ (ประชัน วัลลิโก, 2545: 161) การเขียนคำอธิบายภาพที่เป็นภาพชุด ควรใช้ที่เขียนคำอธิบายในบริเวณเดียวกัน แล้วให้ตัวเลขแสดงลำดับภาพ ภาพที่มีข่าวประกอบเขียนอักษรขนาดใหญ่บรรยายสั้น ๆ สัก 1 - 2 หรือ 3 คำ ก่อนคำบรรยายภาพ หัวเรื่องสั้น ๆ เนื้อคำบรรยายภาพควรเป็นคำที่ชี้แนะเงื่อนไข เหตุการณ์ที่ปรากฏในภาพนั้น และคำสั้น ๆ นี้จะช่วยผู้อ่านให้มองดูภาพและเข้าใจความหมายของภาพได้ทันที

ประชิด ทิณบุตร (2530: 46) กล่าวว่า การนำภาพประกอบมาใช้ร่วมในการออกแบบกราฟิกนั้น นอกจากผู้ออกแบบจะต้องมีหลักการและสิ่งที่ต้องพิจารณาในการเลือกใช้ภาพประกอบแล้ว ผู้ออกแบบยังจะต้องเรียนรู้เทคนิคและกรรมวิธีการผลิตการใช้ภาพประกอบประเภทต่าง ๆ เช่น ภาพเขียน ภาพวาด ที่เกิดจากฝีมือจากนักเขียนภาพประกอบ (Illustrator) ภาพที่

กระทำได้ขึ้นด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ (Computer graphic) ภาพที่เกิดจากเทคนิคการบันทึกภาพ (Photographic) หรือภาพประกอบสำเร็จรูป (Clip art) ที่ได้จากการพิมพ์ ซึ่งเทคนิคกรรมวิธีการผลิต และการนำมาใช้จากวิธีการดังกล่าวแม้ว่าผู้ออกแบบจะมีได้เป็นผู้กระทำให้ขึ้นมาได้ด้วยตัวเอง แต่ก็ต้องมีการสั่งการ (Commissioning) การติดตามผล (Following) ในสิ่งที่ต้องการ

ในเรื่องของเทคนิคการเลือกภาพประกอบนั้น จำเป็นต้องมีการเตรียมต้นฉบับภาพ ดังนี้ ภาพประกอบของสื่อสิ่งพิมพ์จัดเป็นต้นฉบับอีกประเภทหนึ่งที่จะประกอบกับต้นฉบับที่เป็นข้อความ เพื่อผลิตให้เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ขึ้น สื่อสิ่งพิมพ์บางประเภท ภาพจะเป็นจุดเด่นมากพอ ๆ กับข้อความ และในบางครั้งภาพก็ใช้อธิบายเรื่องราวต่าง ๆ ได้ในตัวเอง เช่น ภาพประเพณีหรือวัฒนธรรมต่าง ๆ ในการอธิบายเรื่องราวต่าง ๆ บางครั้งการอธิบายด้วยการพรรณนาความอาจไม่ทำให้เกิดความเข้าใจซาบซึ้งได้เท่ากับการเห็นภาพ ฉะนั้น ภาพประกอบสื่อสิ่งพิมพ์จึงเป็นสิ่งที่ผู้จัดพิมพ์ต้องพิจารณาจัดเตรียมมาอย่างรอบคอบเหมาะสม และเข้ากับข้อความได้เป็นอย่างดี (ธีรพงศ์ ประดิษฐ์กุล, 2546: 14)

สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ (2542:102 - 103) กล่าวว่า นอกจากการจัดเตรียมต้นฉบับที่เป็นเนื้อความแล้ว ในกระบวนการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ยังต้องจัดเตรียมต้นฉบับที่เป็นภาพ ซึ่งอาจแบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ ภาพลายเส้น ภาพขาวดำ และภาพสี หลังจากจัดเตรียมต้นฉบับทั้งที่เป็นเนื้อความและเป็นภาพเรียบร้อยแล้ว ขั้นตอนต่อไปจะต้องกำหนดขนาดของสิ่งพิมพ์ ขนาดของคอลัมน์ การกำหนดตัวอักษร และการกำหนดตำแหน่งและขนาดของภาพประกอบ

การเตรียมต้นฉบับที่เป็นภาพ ภาพประกอบของสื่อสิ่งพิมพ์จัดเป็นต้นฉบับอีกประเภทหนึ่งที่จะประกอบกับต้นฉบับที่เป็นเนื้อความ เพื่อผลิตให้เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ขึ้น ในสิ่งพิมพ์บางประเภทภาพจะเป็นจุดเด่นมากพอ ๆ กับเนื้อความและในบางครั้งภาพก็ใช้อธิบายเรื่องราวต่าง ๆ ได้ด้วยตัวเอง

วิษณุ สุวรรณเพิ่ม (2542: 181 - 182) กล่าวถึงการเลือกภาพที่ดีไว้ดังนี้

การเลือกภาพที่ดี การเลือกภาพเพื่อนำลงตีพิมพ์มีหลักสำคัญทั่วไป ดังนี้

1. ภาพจะต้องมีความหมายและบอกกล่าวเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ภาพที่ดีจะต้องสื่อความหมายและให้รายละเอียดแก่ผู้อ่านได้มาก

2. ภาพจะต้องมีคุณภาพดีในการถ่ายทำ

2.1 ภาพที่มีคุณภาพ จะต้องมีความคมชัด ตรงโฟกัส มีสีสด ลักษณะของสี หรือค่าของสีถูกต้องตามความเป็นจริง แสดง Action ของสิ่งที่ถ่าย มีชีวิตชีวา มองดูให้ความรู้สึกร่าเริง และเงา ตลอดจนการจัดภาพถูกต้องตามรูปแบบทางศิลป์

2.2 ภาพที่มีคุณภาพดีต้องมีความเข้มสูงพอ เนื่องจากภาพที่จะทำแม่พิมพ์โดยทั่วไปจะลดความเข้มลงไปจากภาพต้นฉบับ

2.3 ภาพที่มีคุณภาพดีต้องมีขนาดใหญ่ คือ ใหญ่พอที่จะนำมาทำแม่พิมพ์ได้ ภาพต้นฉบับขนาดใหญ่เมื่อลดส่วนลงจะมีความคมชัดมากขึ้น

2.4 มีความมันจะทำให้การทำแม่พิมพ์มีความคมชัดมากขึ้น ภาพเขียนที่จะถ่ายเป็นแม่พิมพ์จะต้องเขียนบนกระดาษมัน เช่น กระดาษอาร์ต เป็นต้น

วิษณุ สุวรรณเพิ่ม (2524: 8) กล่าวถึงขอบเขตของการเลือกภาพ การจัดภาพไว้ว่า เป็นงานที่ผู้ตกแต่งต้นฉบับจะต้องรู้ต้องเข้าใจคุณภาพและความหมายของภาพประเภทต่าง ๆ เพื่อจัดลงพิมพ์ได้ทันกับเหตุการณ์ ความสนใจ โอกาส เวลา หรือสมัยนิยม ทั้งนี้ รวมถึงภาพถ่าย ภาพเขียน ภาพประติมากรรม หรือตกแต่งภาพในหนังสือพิมพ์และนิตยสารด้วย

ภาพข่าวคือภาพประกอบที่นิยมนำมาใช้ในวารสารองค์กร ซึ่งมีเทคนิคในการเลือกดังนี้ (จินทนา ทองประยูร, 2547: 165 - 166, 168)

การเลือกภาพข่าวเป็นขั้นตอนแรกของกระบวนการบรรณาธิกรภาพ เพื่อให้ได้ภาพข่าวที่มีคุณค่า การเลือกภาพข่าวต้องสอดคล้องกับนโยบายของสิ่งพิมพ์ คำนึงถึงเนื้อหาของภาพข่าวว่ามีคุณค่า ความสำคัญ และความน่าสนใจ ประเด็นของเนื้อหาในภาพข่าว รูปแบบและจุดเน้นของการนำเสนอ การอธิบายเรื่องราวด้วยภาพ และน้ำหนักความสำคัญของภาพเมื่อนำเสนอพร้อมเนื้อหาอื่น นอกจากนี้ ควรคัดเลือกภาพข่าวตามความต้องการของผู้อ่านและสามัญสำนึกอย่างมีวิจารณญาณ

ภาพข่าวควรเป็นภาพที่ถ่ายตามความเป็นจริง ชัดชัด และเป็นกลาง ตามสถานการณ์และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยไม่เห็นแก่อารมณ์สีน้างและผลประโยชน์ตอบแทนทางธุรกิจ ปราศจากอคติ

ภาพข่าวที่ดีต้องบ่งบอกความจริง สามารถเล่าเรื่องด้วยตัวภาพ ดึงดูดความสนใจในทันที ก่อให้เกิดผลกระทบทางอารมณ์แก่ผู้อ่านหรือผู้ดู ทำให้ผู้อ่านหรือผู้ดูกล่าวขานถึงภาพนั้นด้วยความชื่นชมหรือประทับใจ

ภาพข่าวที่แสดงการเคลื่อนไหวของบุคคลหรือวัตถุในภาพจะแตกต่างจากภาพนิ่งที่องค์ประกอบสำคัญในภาพขาดการเคลื่อนไหว การเลือกภาพข่าวควรเลือกภาพที่แปลกแตกต่างจากภาพข่าวทั่วไปที่ผู้ดูพบเห็นบ่อย ภาพข่าวควรสะท้อนอารมณ์ ความรู้สึก ก่อให้เกิดผลกระทบแก่ผู้ดูตามวัตถุประสงค์การใช้ภาพ ด้วยข้อมูลที่กระจ่างชัดเจน

การบรรณาธิกรภาพที่ดีเริ่มจากภาพคุณภาพดี นั่นคือได้ภาพต้นฉบับที่มีเนื้อหาและใช้เทคนิคการถ่ายภาพที่ดี ปัจจัยทางเทคนิคที่ควรคำนึงถึงในการเลือกภาพข่าว ได้แก่

ความคมชัดของภาพ ความสมดุลขององค์ประกอบสำคัญในภาพกับองค์ประกอบอื่น น้ำหนักสีของภาพ ความเปรียบต่างของภาพ รายละเอียด ฯลฯ

ภาพที่ผ่านการคัดเลือกอาจมีคุณภาพดี พร้อมนำไปเป็นภาพต้นฉบับในการผลิตและนำเสนอต่อไปโดยไม่ต้องผ่านการปรับปรุงหรือตกแต่ง หรืออาจต้องผ่านการปรับปรุงและตกแต่งในลักษณะที่ทำให้ภาพข่าวดูมีคุณค่ามากขึ้น เช่น การจัดส่วนภาพ โดยตัดส่วนที่ไม่สำคัญในภาพออกไป เหลือไว้เฉพาะองค์ประกอบที่สำคัญในภาพ และควรมีการประเมินคุณค่าของภาพได้ เช่นเดียวกับที่ประเมินคุณค่าของเนื้อหาข่าว โดยคำนึงถึงนโยบายของสื่อสิ่งพิมพ์ ความสำคัญของเหตุการณ์และสถานการณ์ของข่าวนั้น รสนิยมและสามัญสำนึกของบรรณาธิการ และที่สำคัญคือรสนิยมหรือความต้องการของผู้อ่าน ผู้ดู หรือผู้รับสื่อ ซึ่งควรศึกษางานวิจัยที่สำรวจรสนิยมและความต้องการของผู้อ่านหรือผู้ดู เพื่อประกอบการพิจารณาคัดเลือกและนำเสนอภาพข่าว ภาพข่าวบางภาพมีคุณค่าสูง ขณะที่บางภาพดูน่าเบื่อ แต่ภาพส่วนใหญ่มีคุณค่าปานกลาง และภาพที่ใช้ได้นั้นมีเพียงไม่กี่ภาพ

สมควร เพียรพิทักษ์ (2544: 78 - 83) ได้กล่าวถึงเทคนิคในการใช้ภาพประกอบเพื่อใช้ในทางการพิมพ์ไว้ดังนี้

1. การคัดเลือกภาพเพื่อใช้ในทางการพิมพ์ การคัดเลือกภาพถ่ายต่อการพิจารณาในการสื่อความหมาย และคุณภาพในการถ่าย คุณภาพในการสื่อความหมาย หมายถึงสามารถบอกเรื่องราวได้ ภาพซึ่งบอกเรื่องราวได้ควรเป็นภาพที่ถ่ายทำขึ้นอย่างสมบูรณ์ตามหลักการถ่ายภาพ และคุณภาพในการถ่ายภาพ

2. การจัดภาพประกอบทางการพิมพ์ การจัดภาพประกอบทางการพิมพ์โดยปกติจะวางภาพชิดซ้าย หรือขวา บนหรือล่าง หรือจัดไว้กลางโดยเว้นขอบขาวของกระดาษทั้งสี่ด้าน แต่ยังมีวิธีการจัดวางภาพได้อีกวิธีหนึ่งเรียกว่า ภาพตัดตก ภาพตัดตก คือภาพที่จัดวางริมสุดหน้ากระดาษโดยไม่เหลือขอบขาวของหน้ากระดาษ อาจวางไว้ด้านบนซ้ายสุดของหน้าคู่ หรือขวาสุดของหน้าคี่ หรือทางด้านล่าง ถ้าชิดด้านเดียวเราเรียกว่า ภาพตัดตกด้านเดียว แต่ถ้าชิดสองด้านเรียกว่าภาพตัดตกสองด้าน หรือสามด้านและสี่ด้าน ตามลำดับ สิ่งที่ต้องระวังในการจัดวางภาพตัดตกคือ สิ่งที่เป็นสาระสำคัญของภาพต้องไม่ขาดหายไปเมื่อตัดเจียนขอบหนังสือออกแล้ว ในทางการพิมพ์ส่วนของภาพด้านที่ตัดตกต้องเผื่อเนื้อที่ไว้ตัดเจียนออกประมาณ 3 มิลลิเมตร เพราะเมื่อตัดเจียนออกแล้ว ภาพจะอยู่สุดขอบกระดาษพอดี หากต้องการข้อความหรือตัวอักษรซ้อนทับลงในภาพตัดตก ต้องวางตัวอักษรไม่ให้อยู่ชิดริมภาพจนเกินไป เพราะถ้าตัดเจียนขอบกระดาษแล้ว ตัวอักษรอาจขาดหายไปได้ หลักเลี่ยงการวางภาพคร่อมหน้าคู่ เพราะแต่ละหน้าจะมีโอกาสหลุดไปอยู่คนละขกขณะพิมพ์ทำให้คุณภาพได้ยาก

3. การจัดเรียงภาพในหนังสือพิมพ์ หากมีหลายภาพในหน้ากระดาษเดียวกัน วิธีการจัดเรียงควรคำนึงถึงขนาดและสีของภาพเป็นประการแรก ควรยึดหลักความสมดุลในการจัดวางส่วนประกอบในการออกแบบ นอกจากนี้ ควรจัดเรียงภาพให้เหมาะสมและสื่อความหมายได้ดี เช่น เรียงภาพตามลำดับความสำคัญ ภาพที่สำคัญมาก เช่น ภาพพระพุทธรูป พระบรมฉายาลักษณ์ ควรอยู่ด้านบนสุดสูงกว่าภาพอื่น ๆ เพราะผู้คนในสังคมให้ความเคารพนับถือ หรือการเรียงภาพตามลำดับเนื้อหา ภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อน ต้องอยู่ก่อนเหตุการณ์ที่ตามมา หรือเรียงภาพตามกำหนดเวลา เข้า สาย บ่าย เย็น เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีการเรียงภาพในลักษณะอื่น ๆ เช่น ภาพท้องฟ้าและพื้นดิน ภาพท้องฟ้าควรจะอยู่ในส่วนบนและภาพพื้นดินกว้างขวางควรจะอยู่ล่าง ภาพแนวนอนจะอยู่ส่วนล่างของหน้า ส่วนภาพในแนวตั้งควรจัดเรียงไว้ส่วนบน เป็นการจัดเรียงตามความเหมาะสม ในบางกรณีที่ไม่อาจจัดเรียงภาพตามปกติได้ก็ควรจัดภาพออกมาเป็นกลุ่ม ๆ ภาพประเภทเดียวกันเนื้อหาใกล้เคียงกันจัดไว้เป็นกลุ่มเดียวกัน วางไว้ส่วนใดส่วนหนึ่งของหน้ากระดาษ ในเนื้อที่ว่างระหว่างภาพก็อาจเรียงตัวอักษรไว้ บางส่วนปล่อยว่าง การนำเนื้อหาามาแทรกในระหว่างกลุ่มภาพจะเป็นการแบ่งกลุ่มของภาพให้แยกออกจากกันได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

2.2.5 การจัดองค์ประกอบภาพในงานกราฟิก

การจัดองค์ประกอบภาพในงานกราฟิกในงานศิลปะ หรือการออกแบบ มีแนวคิดไม่แตกต่างกันเท่าใดนัก นักสร้างสรรค์จะต้องหาแนวทางที่จะทำให้งานกราฟิกที่คิดขึ้นมีความน่าสนใจ ใ้ใจให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และการนำเสนอควรจะต้องคำนึงถึงการใช้เส้น การกำหนดรูปร่าง มุมมองทัศนียภาพ จังหวะและลีลา และเทคนิคเกี่ยวกับภาพ นักออกแบบสามารถนำเอาเทคนิคเกี่ยวกับภาพมาใช้ในงานกราฟิกได้อย่างกว้างขวาง เทคนิคต่าง ๆ จะทำให้รูปแบบของงานสร้างสรรค์เปลี่ยนแปลงไป เช่น การใช้ภาพที่มีรายละเอียดมาก ๆ ในการนำเสนอ การใช้ภาพที่มีความต่อเนื่องกันเพื่อการนำเสนอ การใช้ภาพเล็ก ๆ หลาย ๆ แบบรวมกันเป็นกลุ่มใหญ่ในการนำเสนอ และการนำเสนอรูปแบบ (พงษ์ศักดิ์ ไชยทิพย์: 2548, 47 - 51)

ศิริพงศ์ พะยอมยิ้ม (อ้างใน สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ, 2542 :185 - 186, 188 - 189) กล่าวถึงภาพประกอบไว้ว่า ในการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์ผู้ออกแบบจำเป็นต้องคำนึงถึงการใช้ภาพประกอบในหนังสือสิ่งพิมพ์ ซึ่งอาจเป็นภาพวาด ภาพถ่าย สถิติ แผนภูมิ เป็นต้น มีลักษณะต่อไปนี้

1. คุณค่าของภาพประกอบต่อสื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่

1.1 ผู้ดูยอมให้ความสนใจและพอใจต่อการดูรูปภาพมากกว่าสิ่งพิมพ์ที่มีแต่ตัวอักษรล้วน

1.2 ภาพประกอบจะช่วยให้ผู้ดูเกิดการรับรู้และเข้าใจต่อเรื่องราวในสิ่งพิมพ์ได้รวดเร็วกว่าการใช้ตัวอักษร

1.3 ภาพประกอบจะทำหน้าที่เป็นบริเวณพักสายตาจากตัวอักษร

2. ชนิดของภาพประกอบ ภาพประกอบที่ใช้ในการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์สามารถจำแนกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ ภาพลายเส้น ภาพสกรีน และภาพพิมพ์สี

3. หลักในการใช้ภาพประกอบ การนำภาพประกอบมาใช้ในการออกแบบเพื่อให้เกิดความน่าสนใจแก่ผู้ดู ควรใช้หลักการ ดังนี้

3.1 ลักษณะของภาพจะต้องสื่อความหมายได้ตรงกับเนื้อหาที่ต้องการสื่อให้ผู้ดู

3.2 ถ้าภาพต้นฉบับที่ได้มามีคุณภาพต่ำควรใช้สกรีนบังความบกพร่องนั้น

3.3 อาจใช้เทคนิคการตัดต่อผสมภาพให้มีลักษณะแปลกตาว่าที่ผู้ดูจะคาดคิดและเกิดความน่าสนใจ

3.4 ใช้เทคนิคการจัดภาพตัดต้นฉบับบางส่วน ในกรณีที่ภาพเดิมมีส่วนที่ไม่น่าดูอยู่ เพื่อให้ภาพที่เหลือน่าสนใจยิ่งขึ้น

3.5 คำนึงถึงตำแหน่งที่ผู้ดูสนใจ เนื่องจากบริเวณพื้นที่ของสิ่งพิมพ์ทั้งหมดมีความสามารถในการจูงใจผู้ดูไม่เท่ากัน ผู้ออกแบบจึงควรจัดวางความสำคัญของภาพเพื่อวางให้ตำแหน่งมีความเหมาะสม ตามลำดับ

3.6 เทคนิคการจัดภาพและตัวอักษร

3.6.1 การจัดภาพและตัวอักษรในหน้าเดียวกัน ได้แก่ จัดภาพให้อยู่ด้านล่าง หรือด้านบนของตัวอักษร สำหรับรูปเล่มแนวตั้ง จัดภาพให้อยู่ด้านซ้ายหรือด้านขวาของตัวอักษรสำหรับรูปเล่มแนวนอน จัดวางภาพแทรกระหว่างตัวอักษร สำหรับรูปเล่มแบบใดก็ได้ โดยคำนึงถึงหลักความสมดุล จัดวางตัวอักษรทับภาพ จำเป็นต้องคำนึงถึงความสมดุล ช่องว่าง และการตัดกันระหว่างพื้นภาพกับตัวอักษร

3.6.2 การวางภาพและตัวอักษรอยู่คนละหน้า การจัดลักษณะนี้ มักไม่มีปัญหาในการออกแบบ แต่ต้องคำนึงถึงความสมดุลระหว่างหน้า เช่น น้ำหนักของภาพและตัวอักษรจะต้องใกล้เคียงกัน เพื่อให้เกิดเอกภาพและความสมดุล

3.6.3 การวางภาพและตัวอักษรเชื่อมต่อเนื้อระหว่างสองหน้า โดยมีทั้งภาพที่เน้นกรอบและภาพที่ไม่เน้นกรอบ การจัดในลักษณะนี้จะให้ความรู้สึกที่ต่อเนื่องแก่ผู้ดู เป็นการจัดหน้าที่มีเอกภาพ

สรุปได้ว่า การออกแบบจัดหน้าและการจัดทำอาร์ตเวิร์ก ถือเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญต่อกระบวนการผลิตวารสารองค์กร และการนำภาพประกอบมาใช้โดยผ่านขั้นตอนของการออกแบบจัดหน้าที่ดีแล้ว ย่อมสร้างความดึงดูดใจ และความน่าสนใจให้กับวารสารองค์กรได้

จากแนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบจัดหน้าและการจัดทำอาร์ตเวิร์ก และการใช้ภาพประกอบในวารสารองค์กรที่กล่าวถึง คุณลักษณะของภาพประกอบ ประเภทของภาพประกอบ วัตถุประสงค์ของการใช้ภาพประกอบ เทคนิคการเลือกภาพประกอบและการใช้ และการจัดองค์ประกอบภาพในงานกราฟิกนั้น เป็นข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์ที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการศึกษาเกี่ยวกับภาพประกอบที่เพิ่มคุณค่าให้กับวารสารองค์กร และนำแนวคิดดังกล่าวไปใช้ศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของผู้อ่านต่อการเพิ่มคุณค่าของวารสารองค์กรจากการใช้ภาพประกอบ อันจะส่งผลให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยต่อไป

3. ทฤษฎีการเปิดรับข่าวสาร (Media exposure)

มนุษย์มีความจำเป็นต้องติดต่อสื่อสาร แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น ข่าวสารและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ข่าวสารจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะกำหนดการตัดสินใจของมนุษย์ โดยเฉพาะเมื่อยามมนุษย์มีปัญหาเกิดความไม่แน่ใจ ลังเลใจ ทำให้มนุษย์มีความต้องการข่าวสารเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้มนุษย์มีการเปิดรับข่าวสาร การเปิดรับข้อมูลข่าวสารนั้น ได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังนี้

พัชรภา เที่ยงา (2546: 29 - 30 อ้างใน <http://www.tumjai.com/forum/photo>) กล่าวว่า การเปิดรับข่าวสารเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตของมนุษย์ มนุษย์ยังจำเป็นต้องติดต่อสื่อสารเพื่อแลกเปลี่ยนข่าวสาร ความรู้ ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ดังนั้น การเปิดข่าวสารของประชาชนจากสื่อมวลชน สื่อเฉพาะกิจ และสื่อบุคคลจะช่วยเพิ่มพูนความรู้ให้กับประชาชน

ทฤษฎีการเปิดรับข่าวสารมีสาระสำคัญอยู่ที่ทัศนคติของบุคคล ความรู้เดิม และความพึงพอใจหลังได้รับข่าวสาร เป็นปัจจัยในการเปิดรับสื่อของบุคคล ได้แบ่งระบบการรับรู้ออกเป็น 2 ประเภท (เคิร์ช และครัทซ์ฟิลด์ (Krech & Crutchfield): 1981, วิลเบอร์ ชแรมม์ และชาร์ล เค อัทกิน (Wibur Schamm, Atkin) อ้างใน <http://www.krirk.ac.th>)

1. Structural factors คือ การรับรู้ที่เน้นในเรื่องของประสาทรับรู้ ซึ่งเป็นส่วนอิสระจากระบบ เหตุผล อารมณ์ และความต้องการ

